

«Standard Life» ӨСК» АҚ
 Басқарма шешімімен
 мақұлданды
 (20.10.2023 ж. № 39
 отырыс хаттамасы)

Бекітілді
 «Standard Life» Өмірді сақтандыру
 компаниясы» АҚ
 Директорлар кеңесінің шешімімен
 (27.10.2023 жылғы №17 хаттамасы)

**«PRO LIFE PLATINUM»
 ӨМІРДІ ЕРІКТІ ЖИНАҚТЫҚ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ
 «Standard Life» Өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ**

2023 жылғы 06 қарашада қолданысқа енгізілді

	Лауазымы	Аты-жөні	Қолы
Келісілді	Қаржы директоры	Байғамытова Н.С.	
	Басқарушы директор	Шлыков В.С.	
	Басқарушы директор	Жамек Д.А.	
	Комплаенс-бақылау қызметінің басшысы	Ким Г.Г.	
	Тәуекелдерді басқару қызметінің басшысы	Осинцев Р.С.	
	Актuarлық есептеулер және талдау департаментінің директоры	Илюсинова А.С.	
	Статистика басқармасының бастығы	Карчагина О.Н.	
	Андеррайтинг және қайта сақтандыру департаментінің директоры	Джелкобаев Т.К.	
	Төлемдер басқармасының бастығы	Молдафина М.М.	
	Жинақтаушы сақтандыру департаментінің директоры	Анарбекова А.Р.	
Әзірлеген	Басқарушы директор	Уткин А.С.	

Алматы, 2023 жыл

1- ТАРАУ. ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАР

1. Осы «Standard Life» Өмірді сақтандыру Компаниясы» АҚ өмірді жинақтық сақтандыру ережелері (әрі қарай – Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.
2. Ережелер «Pro Life Platinum» өмірді жинақтық сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын, сақтандырудың қосымша шарттарымен жеке тұлғалармен және заңды тұлғалармен өмірді жинақтық сақтандыру шарттарын (әрі қарай – сақтандыру шарты) жасау тәртібін анықтайды.
3. Сақтанушы және Сақтандырушы USD/ KZT бағамына қарай осы Ережелермен және сақтандыру полисімен анықталатын сомаларды қайта есептеу шарттарын қабылдайды.
4. Тараптардың арасындағы өзара есептесулер ұлттық валюта – теңгемен жүзеге асырылады және сақтандыру полисінің бүкіл қолданылу мерзімі бойына Сақтандыру ережелерінің шарттарымен қайта есептеуге жатады.

1 БАП. Ережелерге қолданылған негізгі ұғымдар

1. **Аннуитеттік төлем** – сақтандыру шартында анықталған мерзімнің орын алуы барысында мерзімді төлемдер түрінде жүзеге асырылатын сақтандыру төлемі.
2. **Пайда алушы** – сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.
3. **Өтеп алынатын сома** – сақтандыру кезеңі аяқталғанға дейін сақтандыру шартының қолданылуы мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда Сақтанушы алуға құқылы болатын ақша сомасы.
4. **Сақтандыру полисінің жылдығы** – күні мен айы сақтандыру полисінің берілген күні мен айына сәйкес келетін, сақтандыру шартының қолданылу кезеңіне тура келетін әр жылдың күні.
5. **Сақтандыру жылы** – сақтандыру полисінің берілген күнінен (алғашқы сақтандыру жылы) немесе сақтандыру полисінің жылдығынан (кейінгі сақтандыру жылдары) басталатын он екі айлық кезең.
6. **Сақтандырылушы** – сақтандыру жүзеге асырылатын жеке тұлға. Сақтандыру шартында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырылушының жинақтау кезеңі аяқталған кездегі жасы 60 жастан аспауға тиіс.
7. **Сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күні** – сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру қорғанысы күшіне енгеннен бастап сақтандыру полисінде көрсетілген күн.
8. **Аннуитеттік төлемдердің басталу күні** – осы Ережелердің талаптарына сәйкес Сақтандырушы бірінші аннуитеттік төлемді жүзеге асыруды бастауы тиіс болатын күн.
9. **Соңғы аннуитеттік төлем күні** – осы Ережелердің талаптарына сәйкес Сақтандырушы соңғы аннуитеттік төлемді жүзеге асыруды бастауы тиіс болатын күн.
10. **Сақтандыру полисінің телнұсқасы** – түпнұсқамен бірдей заң күшіне ие сақтандыру полисінің жоғалған түпнұсқасының орнына Сақтанушыға Сақтандырушының берген полисі.
11. **Индекстеу** – USD/KZT бағамына қарай сақтандыру сомасын, өтеп алынатын соманы, сақтандыру төлемдерін және сақтандыру жарнасын қайта есептеу.

12. **Сақтандыру нысаны** – сақтандыру шартымен белгіленген белгілі бір мерзімге дейін Сақтандырылушының өмір сүруімен, сонымен қатар оның өмірі мен денсаулығына зиян келуімен, жұмысқа қабілеттілігін жоғалтуымен байланысты Сақтанушының (Сақтандырылушының) мүліктік мүдделері.
13. **Жинақтау кезеңі** – сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күнінен бастап, сақтандыру полисінде көрсетілген аннуитеттік төлемдердің басталу күніне дейінгі кезең. Жинақтау кезеңі 3 жылды, 5 жылды, 7 жылды және 10 жылды құрайды.
14. **Төлемдер кезеңі** – аннуитеттік төлемдердің басталу күнінен бастап, соңғы аннуитеттік төлемнің жасалу күніне дейінгі уақыт кезеңі. Төлемдер кезеңінің мерзімі 5 жылды құрайды.
15. **Аннуитеттік төлем жасау мерзімділігі** – сақтандыру шартының талаптарына сәйкес, мерзімі өткенге дейін әрбір аннуитеттік төлем жүзеге асырылуы тиіс болатын уақыт кезеңі (ай, тоқсан, жарты жыл және жыл).
16. **Сақтанушы** – Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасаған, жасы 18-ге толған жеке тұлға немесе заңды тұлға.
17. **Сақтандырушы** – сақтандыруды жүзеге асыратын, яғни сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда Сақтанушыға немесе сақтандыру шартымен тағайындалған сақтандыру сомасы (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру шарты жасалған өзге тұлғаға (Пайда алушыға) сақтандыру төлемін жасауға міндетті болатын «Standard Life» Өмірді сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы.
18. **Сақтандыру төлемі** – сақтандыру жағдайы орын алған жағдайда Сақтандырушы Пайда алушыға төлейтін ақша сомасы.
19. **Сақтандыру полисі** – осы Ережелермен бірге Сақтанушыға Сақтандырушы беретін және сақтандыру шарты (Сақтандыру ережелеріне қосылу шарты) болып табылатын жазбаша құжат.
Осы Ережелердің шарттарын іске асыру мақсатында Сақтандыру полисі төмендегілерге бөлінеді:
 - 1) **Түпнұсқалық сақтандыру полисі** – сақтандыру шартын жасау барысында Сақтандырушының Сақтанушыға беретін полисі.
 - 2) **Жанартылған сақтандыру полисі** – Ережелермен қарастырылған жағдайларда бұрын берілген полистің орнына сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізген жағдайда Сақтандырушының Сақтанушыға берген полисі.
20. **Сақтандыру сыйлықақысы** – сақтандыру шартында анықталған мөлшерде Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудың соңғы міндеттерін қабылдау үшін Сақтанушы сақтандыру шартымен анықталған мөлшерде Сақтандырушыға төлеуге міндетті болатын ақша сомасы.
21. **Сақтандыру сомасы** – сақтандыру нысаны сақтандырылған және сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы жауапкершілігінің межелі көлемін білдіретін ақша сомасы.
22. **Сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі** – сақтандырушының сақтандыру жауапкершілігі қолданыста болатын кезең. Бұл ретте сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі сақтандыру мерзімімен сәйкес келеді.
23. **Сақтандыру мерзімі** - сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күннен бастап Пайда алушыға жасалатын аннуитеттік төлемдердің аяқталу күніне дейінгі кезең. Сақтандыру мерзімі жинақтау кезеңін және аннуитеттік төлемдерді жасау кезеңін қамтиды. Егер сақтандыру шартындағы сақтандыру төлемі бір мезгілде жүзеге асырылатын болса, сақтандыру мерзімі сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күннен бастап, жинақтау кезеңінің аяқталу күніне дейін белгіленеді.

2 БАП. Сақтанушыны ауыстыру

1. Сақтанушы үшінші тұлғаның, Сақтандырушының және Сақтандырылушының жазбаша келісімімен сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін басқа тұлғаға табыстауға құқылы. Құқықтар мен міндеттерді табыстау – Сақтанушының қолы қойылған сақтандыру полисі түпнұсқасының немесе сақтандыру полисі телнұсқасының қоса тіркелуімен, заңнамамен белгіленген тәртіпте Сақтанушының, Сақтандырылушының және сақтандыру шарты бойынша құқықтар мен міндеттерді қабылдаушы тұлғаның (Сақтанушының құқықтық мұрагерінің) қолы қойылған өтінішті Сақтанушының беруі жолымен рәсімделеді.
Сақтанушыны ауыстыру – Сақтанушының құқықтық мұрагеріне берілетін жаңартылған полиске Сақтандырушының қолы қойылған күннен бастап жарамды болады.
2. Сақтандырылушы болып табылмайтын, Сақтандырылушының пайдасына сақтандыру шартын жасаған Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, сақтандыру шарты бойынша оның құқықтары мен міндеттері Сақтандырылушының жазбаша келісімімен Сақтандырылушының пайдасына өтеді.
Сақтандыру шарты бойынша міндеттерді Сақтандырылушының орындауға мүмкіндігі болмаған жағдайда, оның құқықтары мен міндеттері заңнамалық актілерге сәйкес оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау бойынша міндетті жүзеге асырушы тұлғаға өтуі мүмкін.
Сақтандырылушы болып табылатын Сақтанушы қайтыс болған жағдайда, сақтандыру шарты онымен қарастырған шарттарда орындалады, егер де Сақтандырылушының өлімі осы сақтандыру шартымен қарастырылған сақтандыру жағдайы болып табылса.
3. Заңды тұлға болып табылатын Сақтанушы қайта ұйымдастырылған жағдайда, сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде осы шарт бойынша оның құқықтары мен міндеттері Сақтандырушының келісімімен, Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте тиісті құқықтық мұрагерге өтеді.

3 БАП. Пайда алышыны ауыстыру

1. Сақтанушы сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейін, Сақтандырушыға жазбаша хабарлай отырып, сақтандыруға берілген өтініште көрсетілген Пайда алушыны басқа тұлғамен ауыстыруға құқылы.
2. Пайда алушыны ауыстыру – Сақтандырылушының жазбаша келісімімен жүзеге асырылады және Пайда алушыны өзгертуге қатысты Сақтанушының жазбаша хабарламасын Сақтандырушы алған күннен бастап жарамды болады.
3. Пайда алушы Сақтанушымен арадағы келісімінен туындайтын сақтандыру шарты бойынша белгілі міндеттерді орындағаннан кейін немесе сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөнендіге талабын Сақтандырушыға ұсынғаннан кейін Пайда алушы басқа тұлғамен ауыстырыла алмайды.

4. БАП. Сақтандыру шартының қолданылуы

1. Сақтандыру шарты – сақтандыру шартымен қарастырылған мөлшерде, тәртіпте және мерзімде Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген жағдайда, Сақтандырушының қолы қойылған күннен кейінгі күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті міндетті болады, және де сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін тараптар толық орындағанға дейін қолданыста болады.
2. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданыста болады.

5 БАП. Сақтанушының орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің өзгеруі

1. Сақтандырушы Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) сақтандыру өтінішінде көрсетілген орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайына хат-хабар жібереді.
2. Орналасқан жері немесе тұрғылықты жері өзгерген жағдайда Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) өзінің жаңа мекенжайын Сақтандырушыға он күн мерзімнің ішінде хабарлауға міндетті. Олай болмаған жағдайда, бұрынғы орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайы бойынша жіберілген Сақтандырушының кез келген хабарламасы тараптармен орындалған (жарамды) деп есептеледі.
3. Егер Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса, онда Сақтанушы Сақтандырушыға Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) хат-хабарды жеткізуге жауапты болып табылатын Қазақстан Республикасындағы сенімді тұлғаны көрсетуге міндетті болады.

6 БАП. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

1. Сақтанушының құқықтары:

- 1) осы Ережелермен танысып шығу;
- 2) осы Ережелермен қарастырылған тәртіпте сақтандыру шартын бұзу;
- 3) сақтандыру құпиясы;
- 4) сақтандыру шарты бойынша мойнына алған міндеттемелерді орындауын Сақтандырушыдан талап ету;
- 5) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешімімен Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте дауласу;
- 6) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда, оның телнұсқасын алу;
- 7) Сақтандырушы жүргізген сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысып шығу;
- 8) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге құқықтар.

2. Сақтанушының міндеттері:

- 1) сақтандыру шартын жасау кезінде Сақтандырушыға Ережелердің 9 бабының 5-тармағына сәйкес сақтандыру жағдайының орын алу ықтималдығын бағалау үшін мағызы бар, өзіне белгілі барлық жағдайлар туралы хабарлау, сондай-ақ сақтандыру шартын жасағаннан кейін сақтандыру тәуекелін арттыруы мүмкін барлық деректер жайлы хабарлау;
- 2) сақтандыру жағдайының орын алуы туралы – оның орын алған күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға жазбаша хабарлау. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, мұндай міндет Сақтандырылушыға жүктеледі. Егер сақтандыру жағдайы Сақтандырылушының қайтыс болуы болып табылса, онда сақтандыру жағдайы туралы Сақтандырушыға хабарлау міндеті – Сақтанушыға, ал егер ол сонымен қатар Сақтандырылушы болып табылған болса – Пайда алушыға жүктеледі;
- 3) сақтандыру жағдайының орын алу жағдайларын уақытылы және толықтай анықтауда Сақтандырушыға жәрдемдесу;
- 4) сақтандыру шартымен белгіленген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын төлеу;

- 5) сақтандыру жағдайының орын алуына жауапты тұлғадан талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз ету. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, мұндай міндет Сақтандырылушыға жүктеледі;
- 6) сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға барлық құжаттар мен айғақтарды беру және оған өткен талап ету құқығын Сақтандырушының жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді оған хабарлау;
- 7) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге де міндеттерді орындау;
- 8) осы Ережелер аясында белгіленген тәртіпте және мерзімдерде, немесе Сақтандырушының сауалы бойынша, мәлімделген оқиға/сақтандыру жағдайы бойынша шешімді Сақтандырушының қабылдауы үшін қажетті құжаттарды ұсыну.

3. Сақтандырушының құқықтары:

- 1) Сақтанушыдан сақтандыру шартына сәйкес мойнына алған міндеттемелерді орындауын талап ету;
- 2) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу;
- 3) Сақтанушыдан тәуекелдік дәрежесін анықтау және тариф мөлшерін белгілеу үшін маңызы бар кез келген ақпаратты сұрауға;
- 4) белгілі бір тәуекел бойынша сұратылған сақтандыру сомасының негіздемесін талап ету. Сақтанушы тәуекел деңгейін, тариф мөлшерін анықтау үшін қажет болатын, Сақтандырушы сұратқан мәліметтерді беруге шамасы болмаған немесе беруді қаламаған жағдайда, сондай-ақ андеррайтинг бойынша маманның теріс қорытындысы болған жағдайда сақтандыру шартын жасаудан бас тарту.
- 5) зиян келтірген тұлғаға кері талап ету;
- 6) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге құқықтарды жүзеге асыру;
- 7) Сақтандырушы мәлімделген оқиға/сақтандыру оқиғасы бойынша шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды осы Ережелермен белгіленген тәртіпте және мерзімдерде немесе Сақтандырушының сұрауы бойынша ұсынбаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға құқылы болады.

4. Сақтандырушының міндеттері:

- 1) Сақтанушыны Сақтандыру ережелерімен таныстыру;
- 2) сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтандыру шартымен қарастырылған көлемде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыру;
- 3) ознакомить Сақтанушыны осы Ережелермен таныстыру және осы Ережелердің көшірмесін беру;
- 4) Сақтанушымен, Сақтандырылушымен қарым-қатынастарда сақтандыру құпиясын, құпиялылықты қамтамасыз ету, Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған жағдайларды, сондай-ақ қатар ол жайлы мәліметтерді ашуға (табыстауға, беруге, жария етуге және т.б.) Сақтанушының/Сақтандырылушының шартсыз және қайтарымсыз жазбаша келісімі болған жағдайды қоспағанда, өзінің кәсіби қызметі нәтижесінде алған Сақтанушы, Сақтандырылушы және оның мүліктік жағдайы туралы мәліметтерді жария етпеу;
- 5) Сақтанушы (Сақтандырылушы) немесе зардап шегуші (Пайда алушы) немесе оның өкілдері сақтандыру төлемін жасау үшін қажетті құжаттардың барлығын ұсынбаған жағдайда, құжаттар толық көлемде алынбаған сәттен бастап 5 (бес) күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы оларға хабарлау.
- 6) сақтандыру шартымен және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен қарастырылған өзге міндеттерді орындау.

2-ТАРАУ. ПАЙДАҒА ҚАТЫСУМЕН ӨМІРДІ ЖИНАҚТЫҚ САҚТАНДЫРУ

7 БАП. Сақтандыру оқиғасы

- Ережелерге сәйкес, сақтандыру жағдайы (негізгі өтеу) келесілер болып табылады:
 - Сақтандырылушының жинақтық кезең аяқталғанға дейін өмір сүруі,
 - осы Сақтандыру ережелерімен қарастырылған жағдайларды есепке алмағанда, жинақтау кезеңінде орын алған кез келген себеп бойынша Сақтандырылушының қайтыс болуы.
- Осы баптың 1-тармағында көзделген сақтандыру жағдайларының бірі орын алған кезде сақтандыру шартының қолданылуы сақтандыру жағдайы орын алған күннен бастап (мерзім соңына дейін өмір сүрген жағдайда – жинақтау кезеңі аяқталған күннен бастап, Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда – қайтыс болған күннен бастап) тоқтатылады.

8 БАП. Индекстеу

- Сақтандыру талаптарымен сақтандыру мерзімі бойына сақтандыру сомасын / өтеп алынатын соманы, сақтандыру төлемін және аннуитеттік төлемді индекстеу (өзгерту) қарастырылды.
- Индекстеу келесі жолмен анықталады:

$$CC_n(BC_n, CB_n) = \left(\frac{USD_n}{USD_0} \right) * CC_n(BC_n, CB_n), \text{ мұндағы:}$$

CC_n – индекстелген сақтандыру сомасы;

BC_n – индекстелген өтеп алынатын сома;

CB_n - индекстелген сақтандыру төлемі / индекстелген аннуитеттік төлем;

USD_n - сақтандыру төлемі/аннуитеттік төлем / сатып алу сомасы төленетін күнге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің USD/KZT ресми бағамы;

USD_0 - Ұлттық банк белгілеген сақтандыру сыйлықақысы/бірінші сақтандыру жарнасы төленетін күнге USD/KZT бағамы немесе валютаны сату бағамы («нарықтық бағам»);

USD/KZT – Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің алдыңғы жұмыс күні үшін ағымдағы күнге белгіленген ресми бағамы немесе валютаны сату бағамы («нарықтық бағам»);

CC_n - сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру сомасы;

BC_n - сақтандыру полисінде көрсетілген өтеп алынатын сома;

CB_n - сақтандыру төлемі / аннуитеттік төлем.

- USD/KZT бағамы клиент валюта айырбастау операциясын растайтын және валюта айырбастау бағамын қамтитын құжаттарды (фискалдық чек/ банктік түбіртек) валюта айырбастау күнінен бастап 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынған кезде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген АҚШ долларының ресми бағамы негізінде немесе валютаны сату бағамы («нарықтық бағам») негізінде айқындалады.
- Сақтандыру сомасы, сатып алу сомасы, сақтандыру төлемі, аннуитеттік төлем, қайта есептеу шарттарын қолдана отырып, төлемді жүзеге асыру күніне индекстеледі.
- Сақтандыру сомасы, сатып алу сомасы, сақтандыру төлемі, аннуитеттік төлем және сақтандыру сыйлықақысы теңгемен төленеді.

9 БАП. Сақтандыру шартын жасау тәртібі

1. Сақтандыру шарты Сақтанушының Ережелерге қосылуы және сақтандыру полисінің берілуі жолымен жазбаша түрде жасалады.
2. Сақтандыру полисіне Сақтандырушының Басқарма Төрағасы немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандырушының атынан сақтандыру шартына қол қоюға уәкілетті Сақтандырушының қызметкер-тұлғасы немесе сақтандыру агенті қол қояды. Сақтандырушының атынан және оның тапсырмасы бойынша осындай әрекеттерді жасауға Сақтандырушымен уәкілетті етілмеген басқа тұлғалар қол қойған сақтандыру полистері мен олардың қосымшалары жарамсыз болып есептеледі.
3. Сақтандыру шарты Сақтанушының, Сақтандырылушының және Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат көшірмесінің қоса тіркелуімен, Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру өтінішін Сақтандырушыға Сақтанушының беруі негізінде жасалады.
4. Сақтандыру шартын жасау барысында Сақтанушы сақтану жағдайының ықтимал орын алуын және оның орын алуынан келетін ықтимал шығындардың мөлшерін (сақтандыру тәуекелін) анықтау үшін елеулі маңызы бар жағдайларды Сақтанушыға сақтандыру өтінішінде хабарлауға міндетті, егер бұл жағдайлар Сақтандырушыға белгісіз болса және белгісіз болмауы тиіс болса.
Елеулі ретінде – қандай жағдай болса да, осы Ережелердегі немесе сақтандыру шартын жасау кезеңінде Сақтанушыға жіберілген Сақтандырушының жазбаша сұрауында белгілі түрде келісілген жағдайлар, соның ішінде сақтандыру өтінішінде және сауалнамада көрсетілген мәліметтер немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге жағдайлар танылады.
5. Егер сақтандыру шарты Сақтандырушының қандай да бір сұрағына Сақтанушының жауабы болмаған жағдайда жасалса, Сақтандырушы кейіннен тиісті жағдайлардың Сақтанушыға хабарланбауы негізінде шартты бұзуды немесе оны жарамды деп тануды талап ете алмайды.
6. Егер сақтандыру шарты жасалғаннан кейін Сақтанушы Сақтандырушыға осы баптың 5-тармағында көрсетілген жағдайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны анықталса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп деп тануды талап етуге құқылы болады.
Егер Сақтанушы жасырған жағдайлар қолданыстан шықса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.
7. Сақтандыру шартымен, осы Ережелермен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген жағдайларда, соның ішінде сақтандыру шартымен белгіленген мерзім ішінде сақтандыру сыйлықақысы төленбеген немесе толық төленбеген жағдайда, Сақтандырушы қолданыстағы шартты біржақты тәртіпте бұзуға құқылы болады. Бұл ретте Сақтандырушы бұл туралы Сақтанушыға хабарлауға міндетті және біржолғы сақтандыру сыйлықақысы толық төленбеген жағдайда, төленген соманы қайтаруға міндетті. Сақтандырушы сақтандыру шартын жасау барысында жұмсалған, сақтандыру сыйлықақысының алынған сомасының 20% аспайтын мөлшерде өз шығындарының орнын толтыруға құқылы болады.
8. Сақтандыру шарты күшіне енгеннен кейін сақтандыру өтініші, сақтандыру полисі, сондай-ақ осы Сақтандыру ережелерінде келісілген өзге құжаттар сақтандыру шартын құрайтын болады және оның ажырамас бөліктері болып табылады.
9. Сақтандырылушы ретінде – төменде аталып өткен талаптардың барлығына сәйкес келетін, іс-әрекетке қабілетті Қазақстан Республикасының азаматтары мен шетелдік азаматтар бола алады:
 - 1) шартты жасау сәтінде 7 жасқа толған;

- 2) шартты жасау сәтінде 58 жасқа толмаған, бірақ сақтандыру шартымен тікелей қарастырылған жағдайларды қоспағанда;
 - 3) 58-60 жасқа толған, тек 3 жыл мерзімге сақтандырылған жағдайда.
10. Сақтандыруға келесі топтағы тұлғалар қабылданбайды:
- 1) I немесе II топтағы мүгедектер.
 - 2) АИТВ жұқтырғандар, ЖИТС-пен ауыратындар;
 - 3) наркология, психоневрология және туберкулез диспансерлерінде есепте тұрған тұлғалар.
 - 4) лаңкестер тізбесінде көрсетілген тұлғалар;
 - 5) қылмыстық іс жасағаны үшін жазасын өтеп жатқан, сондай-ақ тергеу изоляторында тергеліп жатқан тұлғалар.

10 БАП. Сақтандыру сомасы

1. Сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру сомасының мөлшері тараптардың келісімі бойынша анықталып, сақтандыру полисінде көрсетіледі. Сақтандыру сомасы осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеуге жатады.

11 БАП. Сақтандыру сыйлықақысы және оны төлеу тәртібі

1. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасының мөлшеріне, жинақтау кезеңіне, Сақтандырылушының жынысына, жасы мен денсаулық жағдайына байланысты болады. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, оны төлеу тәртібі мен мерзімдері сақтандыру полисінде көрсетіледі.
2. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы сақтандыру шартында белгіленген мерзімде бір рет төлейді. Сақтандыру сыйлықақысы осы Ережелердің 8-бабына сәйкес индекстелуі тиіс.
3. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз төлеммен (тікелей Сақтандырушының банк шотына) төленеді.
4. Сақтанушы сақтандыру полисінің қолданылу мерзімі басталған күнге дейін сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысын толық көлемде төлеуге міндетті.

12 БАП. Өтеп алынатын сома және оны төлеу тәртібі

1. Сақтанушы сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатып, егер бар болса – өтеп алынатын соманы алуға құқылы.
2. Сақтандыру шартын бұзып, егер бар болса – өтеп алынатын соманы алу үшін, Сақтанушы келесілерді ұсынуы тиіс:
 - 1) бұзу себептерінің көрсетілуімен жазбаша өтініш;
 - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;
 - 3) жеке тұлғалар үшін жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі, ЖСН, ал Сақтанушының заңды тұлғалары үшін БСН.
3. Сақтандырылушы болып табылмайтын Сақтанушының қайтыс болуына байланысты сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, Сақтанушының мұрагерлері Сақтанушының қайтыс болған күнінде Сақтандырушымен есептелетін өтеп алынатын соманы алуға құқылы болады. Бұл ретте, Сақтанушының мұрагерлері келесілерді ұсынуы тиіс:
 - 1) банк деректемелерінің көрсетілуімен жазбаша өтініш;
 - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;

- 3) Сақтанушының қайтыс болуы туралы куәліктің нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;
 - 4) Сақтанушының мұрагерлерінің жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері, ЖСН-і;
 - 5) заң бойынша мұралану туралы куәліктің нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі.
4. Сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың мөлшері шарттың қолданылуының әр жылының соңына қарай анықталады және сақтандыру полисінде көрсетіледі.
 5. Сақтандырушы осы Ережелердің 8 бабының шарттарына сәйкес индекстелген өтеп алынатын соманы төлейді.
 6. Сақтандырушы индекстелген өтеп алынатын соманы осы баптың 2-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде төлейді.
 7. Егер бар болған жағдайда – өтеп алынатын сомаға салық салу Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған тәртіпте жүргізіледі.

13 БАП. «Сақтандырылушының өмір сүруі» сақтандыру оқиғасы бойынша Пайда алушы

1. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, «Сақтандырылушының өмір сүруі» сақтандыру оқиғасы бойынша Пайда алушы – Сақтанушы немесе Сақтандырылушының келісімімен сақтандыру өтіміндегі Сақтанушы белгілеген тұлға болып табылады. Сақтандыру шартында төлемдер кезеңінде төлемдердің барлық кезеңіне кепілді мерзім көзделген. Сақтандырушы Сақтандырылушының тірі немесе қайтыс болуына қарамастан, сақтандыру шартында белгіленген аннуитеттік төлемдер кезеңі ішінде Пайда алушыға аннуитеттік төлемдерді жүзеге асырады. Пайда алушы төлемдер кезеңінде қайтыс болған жағдайда Сақтандырушы осы жағдайда Сақтанушының сақтандыру туралы өтінішінде белгілеген тұлғаға кепілдендірілген мерзім ішінде төлемдерді жүзеге асыруды жалғастырады. Сақтанушы сақтандыру туралы өтініште мұндай адамды көрсетпеген жағдайда, аннуитеттік төлемдер кезеңі ішінде Сақтандырушы төлемдерді Сақтанушының мұрагерлеріне жүзеге асырады.
2. Төлемдер жасау кезеңінде Пайда алушыны ауыстыруға жол берілмейді. Бұл жағдай Сақтандырушы үшін төлемдер жасау кезеңінде Сақтандырылушыны ауыстырудан бас тартуға негіз болып табылады.
3. Пайда алушы аннуитеттік төлемдер басталғанға дейін аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру үшін банк деректемелерінің көрсетілуімен, Сақтандырушыға өтініш беруге міндетті.
4. Егер Пайда алушы өзінің аннуитеттік төлемдер аударылатын банк шотынан ақша алуға біреуге сенімхат берсе, Пайда алушы Сақтандырушыға осындай сенімхаттың нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесін беруге міндетті болады.

14 БАП. Сақтандырылушының қайтыс болуы сақтандыру жағдайы бойынша Пайда алушы

1. Егер Сақтанушы Сақтандырылушы болып табылмаса, Пайда алушы (немесе сақтандыру төлемдері үлестерінің көрсетілуімен бірнеше Пайда алушы) Сақтандырылушының келісімімен өмірді жинақтық сақтандыру өтінішінде Сақтанушымен тағайындалады.
2. Сақтандырылушы болып табылмайтын Пайда алушы қайтыс болған жағдайда сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейін немесе ол өз құқықтарынан бас тартқанға

дейін оның құқықтары Сақтанушыға өтеді, егер де Пайда алушы ауыстырылмаған болса.

3. Сақтандырылушы болып табылмайтын Пайда алушы қайтыс болған жағдайда сақтандыру оқиғасы орын алғаннан кейін сақтандыру төлемін алу құқығын Пайда алушының мұрагерлері иемденеді.

15 БАП. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі Сақтанушының (Пайда алушының) әрекеті

1. Сақтандырылушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі - сақтандыру жағдайын растау үшін Пайда алушы мыналарды ұсынуы тиіс:
 - 1) сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы жазбаша өтініш;
 - 2) көруге сақтандыру полисінің түпнұсқасы;
 - 3) көру үшін құжаттың түпнұсқасының ұсынылуымен, Сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжатының өтініш берілген күніндегі нотариалдық жолмен көшірмесі және/немесе Сақтандырылушының жеке өзінің келуі (қажет болған жағдайда). Осындай айғақтардың ұсынылмауы Сақтандырушыға олар ұсынылғанға дейін дейін сақтандыру төлемін жасау туралы шешімді қабылдауды кейінге қалдыру құқығын береді;
 - 4) Пайда алушының жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – ЖСН).
2. Сақтандыру оқиғасын – жинақтау кезеңінде орын алған, кез келген себеппен Сақтандырылушының қайтыс болуын растау үшін Сақтанушы немесе Пайда алушы сақтандыру оқиғасы орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей Сақтандырушыға келесі құжаттарды ұсынуы тиіс:
 - 1) сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы жазбаша өтініш;
 - 2) сақтандыру полисінің түпнұсқасы немесе оның телнұсқасы;
 - 3) АХАЖ органдары берген, Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы куәліктің түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі;
 - 4) Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы дәрігерлік куәліктің түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі (бар болса);
 - 5) қайтыс болу себептері туралы патологиялық-анатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының түпнұсқасы немесе нотариалдық жолмен куәландырылған көшірмесі, егер осындай сараптама жүргізілсе. Егер сою жүргізілмесе - мұндай сараптаманың жүргізілмегені туралы уәкілетті органның жазбаша растауы;
 - 6) уәкілетті тұлғаның қолымен және медициналық мекеменің мөрімен куәландырған ауру тарихының немесе амбулаториялық картаның үзінді көшірмесі, егер Сақтандырылушының қайтыс болу себебі қандай да бір ауру болып табылса;
 - 7) егер Сақтандырылушының өлімі жазатайым оқиғаның нәтижесінде орын алған болса, құзыретіне жазатайым оқиғаның орын алу дерегін растау, орын алған салдарды нақтылау, сондай-ақ олардың арасындағы себептік байланысты анықтау жататын тиісті уәкілетті органның құжаты;
 - 8) Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі, жеке тұлғалар үшін ЖСН, заңды тұлғалар үшін БСН;
 - 9) Пайда алушы ретінде нақты тұлға тағайындалмаған жағдайда, Сақтандырылушының мұрагерлері мұралану құқығына кіріскенін куәландыратын және сақтандыру төлемдерін алу үшін қажетті құжаттар (көшірмелері: мұрагердің мұраға қатысты құқық туралы куәлігі, жеке басын куәландыратын құжаты; ЖСН-і);
 - 10) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге құжаттар.

3. Егер Сақтандырылушының қайтыс болу дерегі бойынша қылмыстық процесс жүргізуші органдармен (әрі қарай - Органдар) қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қарастырылса, Сақтандырушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) немесе Органдардан іс қозғау туралы, қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы немесе қылмыстық істі тоқтату туралы сауал жасауға құқылы болады.
Бұл ретте, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Органдардың процессуалды шешім шығаруына дейін сақтандыру төлемдерін жасау туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы болады.
4. Сақтандырушы сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны дереу тіркеп, алынған құжаттар тізімі мен оларды қабылдау күнінің көрсетілуімен, өтінішкерге анықтама беруге міндетті.

16 БАП. «Сақтандырылушының қайтыс болуы» сақтандыру оқиғасы бойынша сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру мөлшері, тәртібі және талаптары

1. Осы баптың 6 және 7-тармақтарында көрсетілгеннен өзгеше мән-жайлар нәтижесінде Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда сақтандыруға қатысты сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері осы Ережелердің 8-бабына сәйкес индекстелген сақтандыру сомасына тең болады.
2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру немесе одан бас тарту туралы шешім Ережелердің 15 бабында қарастырылған барлық қажетті құжаттардың алынған күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешікпейтін мерзімде қабылданады.
3. Сақтандыру төлемі Сақтандырушының оң шешім қабылдаған күнінен бастап 7 (жеті) жұмыс күні ішінде жасалады.
4. Сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешім Сақтанушы мен Пайда алушыға – сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде, бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесімен бірге хабарлама жіберу жолымен жазбаша хабарланады.
5. Бұл ретте, егер Сақтандырушы төлем жасаудан бас тарту туралы шешім қабылдаса, Сақтанушы өтеп алынатын соманы – егер ол бар болса, алуға құқылы болады.
6. Сақтандыру төлемінің мөлшері, егер сақтандыру жағдайы сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде төмендегілердің нәтижесінде тікелей немесе жанама түрде орын алса, сақтандыру жағдайы басталған күнгі сатып алу сомасына тең болады:
 - 1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті зақымдаудың әсері;
 - 2) соғыс қимылдары;
 - 3) азаматтық соғыс, халық толқулары, әртүрлі жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
 - 4) Сақтандырылушының есірткі заттарын немесе психотроптық заттарды қабылдауы, медициналық мекеменің білікті дәрігері жазып берген дәрілерді қабылдауды есепке алмағанда (медициналық куәландыру/ сараптама жүргізген мекемелердің қорытындылары болған жағдайда);
 - 5) қажетті қорғану немесе асқан қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерден өзге, Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына немесе оның орын алуына жәрдемдесетін қасақана әрекеттерге баруы
 - 6) алкогольден мастану, жеңіл деңгейін қоспағанда;
 - 7) белгіленген заңнамалық актілер тәртібінде әдейі қылмыспен немесе сақтандыру оқиғасымен себептік байланыста болған әкімшілік құқық бұзушылықпен танылған Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының әрекеттері;

- 8) Сақтандырылушының кәсіби спортпен немесе спорттың қауіпті түрлерімен (қысқы, суасты, ат, авиациялық, спорттың күштесетін түрлері, құзға өрмелеу, альпинизм, дельтапланеризм, парашют спорты, шығыс жекпе-жегі) шұғылдануы немесе осы түрлермен жаттығу, сондай-ақ өміріне қауіпті трюктар орындау, егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыруға қабылдау кезінде немесе сақтандыру алдында Сақтандырушыдан осындай ақпаратты жасырса және өзге жағдайлар тікелей сақтандыру шартымен қарастырылмаса;
- 9) лицензияланған авиакомпанияның жолаушылық әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды есепке алмағанда, ұшу аппараттарында (соның ішінде дельтапландарда, парашюттарда) ұшу (растайтын құжаттар бар болған жағдайда);
7. Сақтандыру шартының (сақтандыру қорғанысы) үздіксіз қолданылуының алғашқы екі жылы бойында сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру оқиғасы орын алған күндегі өтеп алынатын сомаға тең болады (сақтандыру шарты бойынша ол болса), егер мұндай оқиға келесі оқиға Жинақтау кезеңінде тікелей немесе жанама түрде келесі оқиғалардың нәтижесінде орын алған болса:
 - 1) Сақтандырылушының өзіне қол жұмсауы немесе қол жұмсауға әрекет етуі;
 - 2) АИТВ-инфекциясымен ауыру.
8. Өтеп алынатын соманың мөлшері Ережелердің 12 бабына сәйкес анықталады.
9. Сақтандыру төлемі Пайда алушы көрсеткен, Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған банк шотына жасалады. Сақтандыру төлемін төлеу мен аудару шығындары, егер төлем немесе аударым Қазақстан Республикасы аумағында ғана жүзеге асырылса, Сақтандырушы есебінен жүзеге асырылады.
10. Егер Пайда алушы кәмелет жасақа толмаған болса, онда Сақтандырушы оның он сегіз жасқа толуына дейін сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы болады, егер де сақтандыру шартында осындай талап бар болса, осы Ережелердің 8 бабына сәйкес индекстеудің ескерілуімен.
11. Егер тараптардың келісімі бойынша осы баптың 10-тармағында көрсетілген жағдайлар анықталмаса, онда сақтандыру төлемін алушы – кәмелетке толмаған Пайда алушының ата-анасы, асырап алушысы, қамқоршысы, қорғаншысы болып табылады.

17 БАП. Сақтандырылушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі кезінде аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру мөлшері, тәртібі мен шарттары.

1. Сақтандыру төлемі біржолғы төлеммен, немесе аннуитеттік (мерзімді) төлемдермен қолма-қол ақшасыз төлем түрімен жүзеге асырылады. Аннуитеттік төлемдерді жасау мөлшері және тәртібі тараптардың келісімі бойынша анықталады және Сақтанушының жазбаша өтініші негізіндегі сақтандыру полисінде көрсетіледі. Аннуитеттік төлемдерді жасау мерзімі 5 (бес) жылды құрауы мүмкін.
2. Төлемдердің кезеңділігі Сақтанушының таңдауы бойынша – тоқсан сайын, жарты жылда бір рет, жыл сайын белгіленуі мүмкін.
3. Аннуитеттік төлемдердің басталу күні орын алғаннан кейін, егер бар болған жағдайда – аннуитеттік төлемдердің мерзімділігі, кезеңі мен мөлшері сақтандыру полисіне жыл толғанда жылына бір реттен жиі емес немесе Пайда алушының келісімімен Тараптардың (Сақтанушы мен Сақтандырушы) келісімі бойынша анықталған басқа мерзімге өзгеруі мүмкін. Бұл ретте, Пайда алушының келісуімен Тараптардың (Сақтанушы мен Сақтандырушы) келісімі бойынша барлық болашақ (қалған) аннуитеттік төлемдердің келтірілген құнына тең біржолғы төлем алуға рұқсат етіледі және бұл жағдайда сақтандыру полисі бойынша Сақтандырушының міндеті толық көлемде орындалған болып есептеледі. Осы тармақ талабы осы баптың 4-тармағында көрсетілген жағдайларға қолданылмайды.

4. Алғашқы аннуитеттік төлемдер – Сақтандырушы Ережелердің 15 бабының 1-тармағында қарастырылған құжаттарды алған жағдайда, жинақтау кезеңі біткен күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде, ал келесі аннуитеттік төлемдер – сақтандыру полисінде көрсетілген аннуитеттік төлемнің мерзімділігіне сай жүзеге асырылады.
5. Аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру, болған жағдайда, төлемдер кезеңінде аяқталғаннан кейін ғана тоқтатылады.
6. Аннуитеттік төлемдерді жүзеге асыру барысында Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша, Пайда алушыға ол жайлы хабарлай отырып, кез келген берешек мөлшеріндегі соманы одан ұстап қалуға құқылы болады.
7. Аннуитеттік төлемдерге салық салу Қазақстан Республикасының Заңнамасымен қарастырылған тәртіпте жүргізіледі.
8. Пайда алушы Сақтандырушыға жеке басын және аннуитеттік төлемді алу құқығын куәландыратын құжаттарды ұсынуға міндетті.
9. Сақтандыру төлемдері - біржолғы немесе аннуитеттік төлемдер осы Ережелердің 8-бабына сәйкес индекстеледі.

18 БАП. «Сақтандырылушы қайтыс болған» сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан Сақтандырушыны босатудың негіздемелері

1. Сақтандырушы келесі жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы болады:
 - 1) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру нысаны, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру оқиғасы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сонлай-ақ Ереженің 9 бабының 4-тармағына сәйкес Сақтандырушыға ұсынылуы тиіс өзге де жалған мәліметтерді хабарлауы (растайтын құжаттар бар болса);
 - 2) сақтандыру оқиғасы орын алу жағдайларын тергеуге Сақтандырушыға Сақтанушының кедергі жасауы (растайтын құжаттар бар болса);
 - 3) сақтандыру оқиғасы туралы – ол орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға жазбаша түрде хабарланбауы, бірақ сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы Сақтандырушының уақытылы білгені немесе Сақтандырушыда осы туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жасау міндетіне әсерін тигізе алмағаны дәлелденбеген жағдайды қоспағанда;
 - 4) осы Ережелердің 19 бабында белгіленген тәртіпте және мерзімде Сақтандырушыға мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдауы үшін қажетті құжаттарды ұсынбау.
2. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау немесе уақтылы хабарламау, егер ол Сақтанушының еркіне тәуелді емес немесе сақтандыру шартымен дәлелді себептерге жатқызылған болса және осы фактіні растайтын тиісті құжаттар ұсынылған болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіз болып табылмайды.

19 БАП. Сақтандыру шартының қолданылуын тоқтату

1. Сақтандыру шартының қолданылуы келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
 - 1) сақтандыру сыйлықақысы қайтарылған жағдайда немесе Сақтандырушы Сақтанушыға өтеп алынатын соманы төлеген жағдайда;
 - 2) сақтандыру шартын (сақтандыру полисін) тоқтатуға немесе бұзуға, немесе оны жарамсыз деп тануға әкелетін, сақтандыру ережелерімен және Қазақстан Республикасының заңнамасымен қарастырылған өзге жағдайдарда.

2. Осы баптың 1-тармағында қарастырылған негіздерден басқа, жинақтау кезеңінде орын алған Сақтандырылушының кез келген себеп бойынша қайтыс болу жағдайына сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы – жинақтау кезеңі аяқталған сәттен бастап тоқтайды.
3. Осы баптың 1-тармағында қарастырылған негіздерден басқа, Сақтандырылушының сақтандыру оқиғасына дейін өмір сүруі жағдайына қатысты сақтандыру шартының қолданылуы келесі сәттен бастап тоқтатылады:
 - 1) жинақтау кезеңінде орын алған Сақтандырылушының қайтыс болуы және Сақтандырылушының орын алған сақтандыру оқиғасы бойынша сақтандыру төлемін толық көлемде жүзеге асыруы;
 - 2) Сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің бітуі және Сақтандырылушының біржолғы сақтандыру төлемін толық көлемде жасауы немесе аннуитеттік төлемдерді жасаудың аяқталу күні.

20 БАП. Сақтандыру шартын бұзу

1. Егер Сақтанушы сақтандыру полисін ресімдеген күннен бастап, бірінші күннен он төртінші күнді қоса алғандағы мерзімде біржақты тәртіппен сақтандыру шартынан бас тартса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін шегергенде алынған сақтандыру сыйлықақыларының сомасын сақтандыру қолданылған уақытқа және сақтандыру шартын бұзуға байланысты алынған сақтандыру сыйлықақысының он пайызынан аспайтын шығындарға пропорционал мөлшерде қайтаруға міндетті, бұл ретте сақтандыру жағдайының болмауы және Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырмауы шарт.
2. Сақтандыру шартының қолданысының бірінші жылында (он төртінші күннен бастап) Шарт мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда Сақтанушы сатып алу сомасын сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушының сақтандыру сыйлықақыларының алынған сомасының алты пайызынан аспайтын шығыстары және полиске қол қою сәтінде акция қолданылған жағдайда Сақтанушы алған акциялық сыйақы құны шегерілген көлемде алады.
3. Осы Ережелермен қарастырылған міндеттерді тоқтату негіздемелерінен басқа, сақтандыру шарты келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
 - 1) Сақтандырушының еріксіз тарауы туралы сот шешімінің заңды күшіне енуі;
 - 2) Сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы уәкілетті орган шешімінің заңды күшіне енуі;
 - 3) Қазақстан Республикасы заңнамасымен қарастырылған басқа жағдайларда.
4. Осы баптың 3-тармағында көрсетілген жағдайлар бойынша сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан жағдайда шартпен белгіленген мөлшердегі және Ережелердің 12-бабында қарастырылған мөлшердегі өтеп алынатын сома қайтаруға жатады.
5. Сақтандырушыны тарату кезінде сақтандыру сыйлықақыларын қайтару – Сақтандыру мен сақтандыру қызметі туралы Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.
6. Сақтанушы шарттан бас тартқан жағдайда, егер ол осы баптың 1, 2, 3 тармақтарында және Ережелердің 12-бабының 1-тармағында көрсетілген жағдайлармен байланысты болмаса, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сомасы қайтаруға жатпайды.
7. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы оның талаптарының Сақтандырушының кінәсынан орындалмаған жағдайларда, Сақтандырушы

Сақтанушыға оған төленген сақтандыру сыйлықақысын толығымен қайтаруға міндетті.

8. Шарт хабарлама жіберуді растау тәсілімен хабарлама жіберген сәттен бастап не болмаса хабарламада көрсетілген мерзімде бұзылған болып есептеледі.

21 БАП. Сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы хабарламаны қарастыру мерзімі

1. Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы хабарлау барысында Сақтанушы / Сақтандырылушы / Пайда алушы оқиға орын алған күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн бойында осы Ережелермен қарастырылған құжаттарды ұсынуға міндетті болады.
2. Сақтандырушы сақтандыру оқиғасы орын алғаны туралы хабарлама түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні бойында Сақтанушыға / Сақтандырылушыға / Пайда алушыға мәлімделген оқиғаны бекіту және жетпей тұрған құжаттарды беру қажеттігі туралы, егер ондай болса, хат жібереді.
3. Егер Сақтанушы/Сақтандырылушы/Пайда алушы Сақтандырушының сұрауы бойынша белгіленген мерзімдерде мәлімделген оқиғаны қарастыру және ол бойынша сәйкес шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды бермесе және бірінші сұраудан бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн өтсе, Сақтандырушы 3 (үш) жұмыс күні ішінде қайта сұраныс жібереді. Сонымен қатар, егер қайта жіберілген (екінші) Сақтандырушы сұрауынан бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн өтсе және Сақтанушы/ Сақтандырылушы/ Пайда алушы осы Ережелерге сәйкес құжаттарды бермесе, Сақтандырушы қарастырусыз мәлімделген оқиға жайлы хабарлама қалдыруға құқылы болады.
4. Қарастырусыз сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы хабарлама қалдыру туралы шешім осындай шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жазбаша түрде Сақтанушыға/ Сақтандырылушыға/ Пайда алушыға хабарланады.
5. Бұл ретте, Сақтанушы/Сақтандырылушы/Пайда алушы қарастырусыз сақтандыру оқиғасының орын алуы жайлы хабарлама қалдыру туралы Сақтандырушының шешім қабылдаған күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде жетпейтін құжаттарды қоса берумен және олардың бұрын берілмеген дәлелді себептерін көрсетумен мәлімделген оқиғаны қарауды жаңарту туралы Сақтандырушыға өтінішпен жүгінуге құқылы болады.
6. Сақтанушының/Сақтандырылушының/Пайда алушының осы баптың 5-тармағында көрсетілген мерзім бойында мәлімделген оқиға бойынша жетімсіз құжаттарды бермеуі Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тарту туралы шешімін қайта бастау мерзімінің аяқталу күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қабылдауы үшін негіз болып табылады, ол туралы Сақтандырушы шешім қабылдау күнінен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға / Сақтандырылушыға /Пайда алушыға хабарлама жібереді.
7. Егер Сақтандырылушының өмірі мен денсаулығына зиян келтіру дерегі бойынша қылмыстық істерді жүргізуші органдар қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қарастырса, Сақтандырушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) немесе Органдардан қылмыстық іс қозғау туралы, қозғаудан бас тарту туралы немесе қылмысты істі тоқтату туралы қаулы көшірмесін сұрауға құқылы болады.
8. Бұл ретте, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Органдармен процессуалды шешім шығарғанға дейін сақтандыру төлемдерін жасау туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы болады.

22 БАП. Қарыз алу құқығы

1. Сақтанушы өтеп алынатын сома шегінде, Сақтандырушымен келісілген мөлшерде келісілген мөшерде қарыз алуға құқылы болады.
2. Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы қарыз шарты Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына сәйкес жасалады.
3. Сақтандырушы Сақтанушыларға қарыздарды – қарыз беру күніндегі заңнамалық актілермен белгіленген сыйақы мөлшерлемесі бойынша береді.
4. Қарыз бойынша сыйақы мөлшерлемесі екі тараптың қол қою сәтінде қарыз шартында көрсетіледі және қарыз шартының қолданылуының барлық кезеңінде өзгеріссіз қалады.
5. Қарыз беру кез келген мақсатқа жүзеге асырылады.
6. Қарыз сомасы және бір күнтізбелік жылға есептелген сыйақысы қарыз беру күніндегі өтеп алынатын сомасдан жоғары болмайды.
7. Қарыз бойынша берешек сомасы қарыз нысаны болып табылатын ақша сомасын, қарыз бойынша сыйақы мен қарыз бойынша өсімпұлды қамтиды, егер ол бар болса.
8. Сақтанушы қарыз сомасы мен есептелген сыйақы сомасын қарыз шартының қолданылу мерзімінің соңына дейін өтемеген (толық немесе ішінара) жағдайда, сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың мөлшері қарыз шарты бойынша Сақтанушының берешек сомасына азаяды. Сақтандыру шартының қолданылуының әрбір келесі жылы үшін өтеп алынатын соманың мөлшері өндірістік азаю есебімен анықталады.
9. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасының мөлшері не болмаса сақтандыру шарты бойынша өтеп алынатын соманың азаюы сәтінде, не болмаса сақтандыру сомасын төлеуді жүзеге асыру сәтінде азаяды.
10. Егер қарыз шарты бойынша берешек сомасы өтеп алынатын соманың мөлшеріне жететін болса, өтеп алынатын соманың мен сақтандыру сомасының мөлшері сақтандыру шарты бойынша нөлге тең болып есептеледі. Сақтандырушы бұл туралы Сақтанушыға сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын немесе өтеуі төлеп алынатын соманы азайту күніне дейін отыз күнтізбелік күн бұрын хабарлайды.
11. Сақтандыру қарызы бойынша жалпы берешек өтеп алынатын соманы төлеу барысында дереу өтеуге жатады – сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу жағдайында, сақтандыру төлемін жүзеге асыру барысында – қайтыс болу жағдайында, егер де оған дейін көрсетілген берешекті Сақтанушы өтемесе.
12. Сақтанушы төлейтін ақша сомасы келесі тәртіпте есепке қосуға жатады:
 - 1) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыз бойынша өсімпұлдар өтеу есебіне (бар болған жағдайда);
 - 2) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыздар бойынша сыйақыны өтеу есебіне;
 - 3) қарыз шартының талаптарына сәйкес қарыздың негізгі сомасын өтеу есебіне.
13. Сақтанушыға Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша бірнеше бірізді қарыздарды берген жағдайда, олар осы бапта баяндалған талаптар мен шектеулер қолданылатын кейінгі уақытта бір қарыз ретінде қарастырылады.
14. Сақтанушы қарызды мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, сумма к возврату Сақтандырушыға қайтарылуы тиіс сома қарызды мерзімінен бұрын өтеу күніндегі негізгі қарыздың қалдығы мен септелген пайыздардан, және бар болған жағдайда – өсімақыдан тұрады.
15. Сақтанушы қарызды мерзімінен бұрын өтеген жағдайда, егер қарыз шартының қолданылуының бүкіл кезең бойына есептелген пайыздардың ескерілуімен төлем сомасы бойынша бүкіл сома өтелетін болса, Сақтандырушы қарыз шарты бойынша өтеу кестесі аяқталғанға дейін қарыз мерзімінен бұрын өтелген күннен бастап Сақтанушыға есептелген пайыздарды қайтарады.

16. Сақтандыру төлемдерінің сомаларын аударумен, есепкежатқызумен және төлеумен байланысты банк қызметтерінің ақысын төлеу (Сақтандырушының) сақтандыру ұйымының жеке қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

23 БАП. Форс-мажор

1. Тараптар өрт, дүлей алапаттар, соғыстар, кез келген сипаттағы соғыс операциялары, жаппай тәртіпсіздіктер, ереуілдер, қоршаулар, экспортқа немесе импортқа тыйым салулар, дефолт, мемлекеттік органның нормативтік актіні немесе тараптарға бағынбайтын басқа жағдайлар салдарынан сақтандыру шарты бойынша міндеттерді толық немесе ішінара орындамағаны үшін жауапты болмайды.
2. Міндеттемелерді орындау мерзімі осындай жағдайлар әсер ететін уақытқа мөлшерлес шамада кейінге қалдырылады.

24 БАП. Басқа шарттар

1. Сақтандыру шартына барлық өзгертулер мен қосымшалар Ережелермен қарастырылған тәртіпте және жаңа полис беру жолымен тараптардың келісімі бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес енгізіледі.
2. Сақтандыру полисін жоғалтқан жағдайда Сақтанушы Сақтандырушыға хабарлап, телнұсқасын алуға өтініш жазуға міндетті. Сақтандырушы тиісті телнұсқаны бергеннен кейін жоғалған сақтандыру полисі жарамсыз болады. Сақтандыру полисінің телнұсқасын алумен байланысты шығындарды Сақтанушы көтереді.
3. Сақтандыру шарты (сақтандыру полисі) бойынша барлық төлемдер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы теңгемен жүзеге асырылады. Осы шарт бойынша сақтандыру сомасы, сақтандыру төлемі мен сақтандыру сыйлықақысы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы - теңгемен және сақтандыру шартының (сақтандыру полисінің) талаптарына сәйкес төлеу / төлем теңгемен белгіленген. Сақтандырушы сақтандыру төлемін Қазақстан Республикасының екінші деңгейлі банкінде ашылған Сақтанушының банк шотына аударады.
4. Сақтандыру шартына қатысы бар кез келген хабар қағаздар, өтініштер, талаптар, хабарламалар, түсініктер жазбаша түрде орындалып, екінші тарапқа тікелей табысталуы тиіс немесе оның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберілуі тиіс.
5. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде туындайтын даулардың барлығы келіссөздер арқылы шешіледі.
6. Тараптар келісімге қол жеткізбеген жағдайда, даулар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібінде қарастырылады.